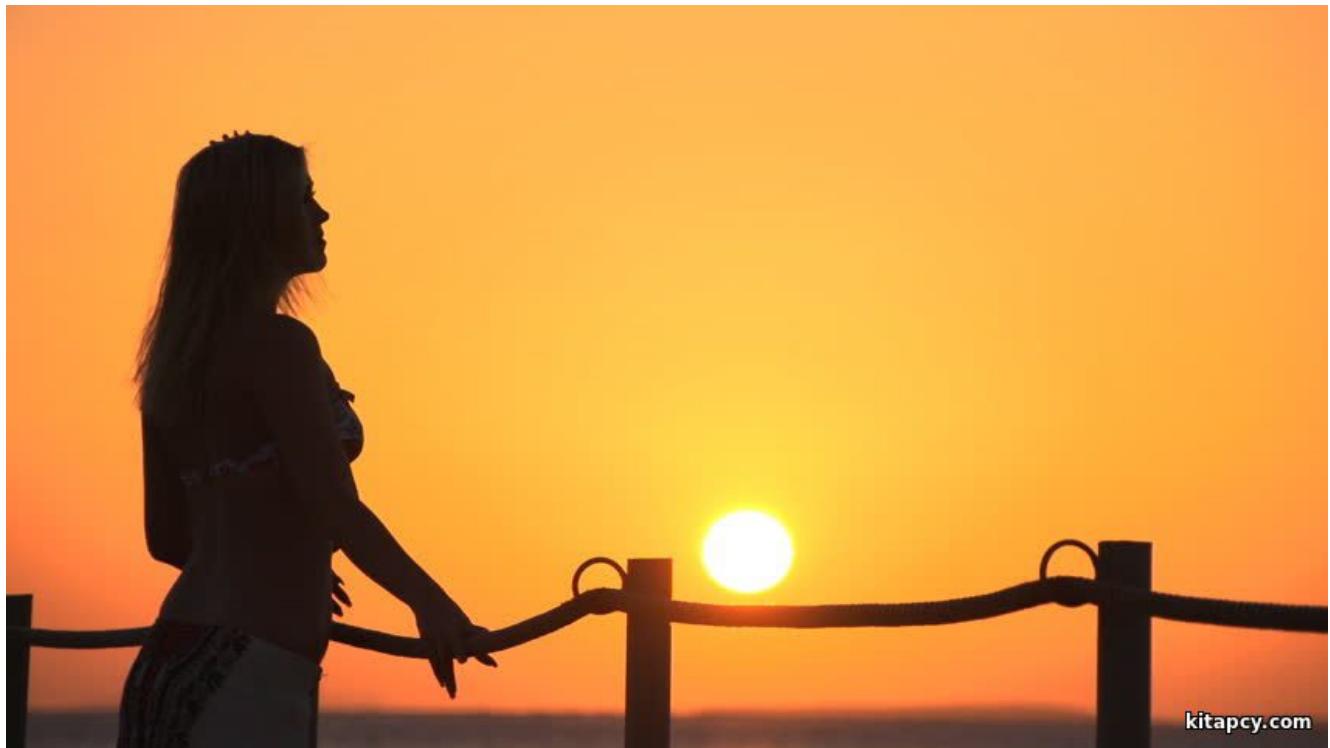

Aýdaly, bendileriň göze görünmeýän zynjyrlaryny ýoldugam-da, näme bolar öýdýärsiň?

Category: Filosofiýa, Kitapcy

написано kitapcy | 24 января, 2025

Aýdaly, bendileriň göze görünmeýän zynjyrlaryny ýoldugam-da, näme bolar öýdýärsiň? AÝDALY, BENDILERIŇ GÖZE GÖRÜNMEÝÄN ZYNJYRLARYNY ÝOLDUGAM-DA, NÄME BOLAR ÖÝDÝÄRSIŇ?

kitapcy.com

Adamlar çagaka has bagtlydyr, sebäbi hemise öz bolmalysy ýaly hereket edýärler...

Bir gowagy göz öňüne getir, dostum. Girelgesi boýdan-başa günüň ýagtysyna açyk ýerasty gowak. Adamlar hem şol gowakdamış diýeli. Çagalykdan bäri hemmesi zynjyrlanan. Ne duran ýerinden gymyldap, ne-de kellesini öwrüp bilyärler. Diňe dik garşysyny, öňlerini görýärler. Yş hem yzdan düşýär. Alynda bir depede ýanýan otdan düşýär. Ot bilen aralarynda bir ýol bar, ýoluň

uzaboýuna-da adamyň boýundan geçýän haýat. Gözbagçylary tomaşaçylardan aýyrýan setleri bilyänsiň, üstünde gurjaklaryny serip goýyandyrlar, şolar ýaly haýat...

Göz öňüne getir, adamlaryň elinde birtopar zatlary bar: tagtadan, daşdan ýasalan dürlü-dürlü adam ýa-da haýwan heýkeljikleri. Adamlar haýatyň bir gyrasyndan ýöräp barýar. Kimsi gepläp barýar, kimsi dymyp. Geňsi görnüş diýersiň, bendileriň bolşy hasam geňsi. Ömür boýy kellelerini eýlæk-beýlæk öwrüp bilmeli däl. Özlerini-de, tanyş-bilişlerini-de arkalaryndan geçýän zatlary-da haýatyň ýüzüne düşýän sudurlaryndan görmeli. Şindi birdenem gowagyň içinde bir sesiň ýaňlanyp gidendigini göz öňüne getiriň. Daşardan biri gygyrdymy belli däl, ýöne bendiler sudurlaryň biri gygyrandyr öýdýärler, şeýle gerek? Gepiň keltesi, olar üçin bir hakykat bar: Sudurlar. Aýdaly, bendileriň göze görünmeýän zynjyrlaryny çözügem-dä, olary wehim-howatyrlaryndan halas etdik. Näme bolar öýdýärsiň? Düşündireýin. Aýaga galmakda, kellesini eýlæk-beýlæk öwürmekde we ýagtylyga seretmekde kynçylyk çeken bendi bulary edende-de azap barsyny çekerdi. Gözleri gamaşardy, sudurlaryny görmäge öwrenşen zatlaryny tanamazdy. Biri oña «Ömürboýy gören zatlaryň hyýaly zatlardy. Indi hakykat bilen ýüzbe-ýüz bol» diýse, soňam hakyky zatlary birin-birin görkezse, agzyny açyp galardy we gowakda gören zatlaryny soňky görkezilýänlerden has hakyky hasaplardy.

Birem şuny göz öňüne getir, bendini gowakdan çykaryp, ýoda bilen idip, günün ýagtysynyň düşýän ýerine äkitdik. Görgüli gygyrdy, çabalandy, gaharlandy...

Gulak asmadık. Günün ýagtysyna golaýlaşdygyça gözleri hasam gamaşdy. Hakyky zatlaryň hiç birini saýgaryl bilmän başlady. Soňra kem-kemden ýagtylyga öwrenişdi. Ilki sudurlary aýyl-saýyl etdi, yzyndan adamlaryň we jisimleriň suwa pagşyldap urulýan seslerini

Agşam düşensoň yüzünü göge tutdy, Aýy gördü, ýyldyzlary gördü. Gündizine Günün suwuň yüzündäki keşbine seredip bildi. Yzyndan asmandaky Güne seretdi. Soñ oýlanmaga başlady. Ol pasyllaryda, ýyllary-da Gün döredýändir, Günü göze görnüp duran dünýäniň häkimidir öýtdi. Bendiler gowakda näme gören

bolsalar, barsy Gibüñ eseridi. Hem ötüp giden günlerini ýada saldy. Oňa okymışlygy, pähimdarlygy nähili ýalňyş düşündiren ekenler. Ol indi özünü bagtly duýýardy, gowakda galan dostlaryna gynanýardy. Öňki durmuşyna, öňki wehim-howatyrlaryna gaýdyp gelmezlik üçin islendik kynçylyga dös germäge tayýardy.

Adamyň gowaga dolanyp gelşini göz öňüne getir. Tümlüge aňsat-aňsat öwrenişip bilermi? Dost-ýarlaryna hakykaty aýtsa, ony diňlärlermi? Agzyny açyp-açmanka ýaňsa alarlar: «Seň daşarda gözüň gaplyypdyr, dost. Kän samrap durma. Biz öz duran ýerimizden hoşal. Bizi daşaryk çykarjak bolýan işigaýdanlara nebsimiz agyrýar».

Ine, şeýle, meniň gadyrdan dostum. Saňa aýdyp beren hekaýatym biziň öz bolşumyzyň beýanatydyr.

Ýerasty gowak – göze görnüp duranlaryň dünýäsi.

Beýige çykarylan bendi – çelgiler, ideallar älemine göterilen ruh.

Eflatunyň «Döwlet» eserinden bölek.

Terjime eden: Has TÜRMEN. Filosofiýa